

Beszámoló az MTA Magyar Nyelvi Bizottságának 2007. évi munkájáról

A Magyar Nyelvi Bizottság az MTA osztályközi bizottságaként működik, a nyelvész tagok mellett a bizottságban az MTA valamennyi osztálya képviselteti magát. Az üléseken továbbá állandó, esetenként alkalmi meghívottak vesznek részt. A Magyar Nyelvi Bizottság – elnöke *Nyomárkay István* akadémikus, tiszteletbeli elnöke *Grétsy László* a nyelvtudomány kandidátusa, társelnökei *Kaán Miklósné Keszler Borbála*, az MTA doktora és *Balázs Géza* a néprajztudomány habilitált kandidátusa, titkára *Heltainé Nagy Erzsébet* a nyelvtudomány kandidátusa – 2007-ben a bizottsági tagok aktív részvételével és eredményes közreműködésével, a megszokott működési rendben folytatta az előző években megkezdett munkáját, és számos tudományos, oktatási, kulturális rendezvényen képviseltette magát.

1. A Magyar Nyelvi Bizottság 2007-ben négy ülést tartott: 2007. február 20-án, 2007. november 8-án, 2007. november 20-án, 2007. december 11-én; a bizottsági tagok 80%-os részvételével. A bizottság ez évi legfontosabb témája, az úgynevezett akadémiai helyesírási szabályzat, a magyar helyesírási szabályzat 11. kiadásának felülvizsgálata és egy újabb kiadás előkészítése volt. Ez a 2005–2006-ban megkezdett munkálat folytatódott tovább 2007-ben is. A tárgyév során alkalmszerűen egyes konkrét, aktuális nyelvhasználati kérdésekkel is foglalkozott a bizottság.

2. A Magyar Nyelvi Bizottság saját kezdeményezésésként, tudományos és társadalmi okokat mérlegelve fogott hozzá a magyar helyesírási szabályzat 11. kiadásának felülvizsgálatához és egy újabb kiadás előkészítéséhez. *Laczkó Krisztina és Dobsonyi Sándor* tematikus előtanulmányainak megvitatása után a bizottsági tagok kiegészítéseit, javaslatait *Keszler Borbála* fogta össze, és dolgozta be az egyes konkrét helyesírási fejezettervekbe. Ugyancsak ő állította össze folyamatosan a függőben maradt kérdések és problémák listáját.

2007-ben a részben már megvitatott fejezetek új változatát tekintette át a bizottság, illetve elkészítette a korrekciókat a már többször tárgyalt vitás pontokkal kapcsolatban. Az őszi ülésekre kézhez kapták a bizottsági tagok a szabályzat egyes fejezeteinek újabb változatát, további módosítási javaslatokkal és a függőben maradt kérdésekkel. Még ekkor is volt mód újabb javaslatok, megjegyzések beépítésére a következő fejezettervezetekbe, sőt bizonyos elméleti és módszertani háttérkérdések újbóli tárgyalására is. A munka legfontosabb célja ugyanis egy tudományosan korszerű, a valós nyelvállapotot és nyelvhasználatot minél inkább szolgáló szabályzat elkészítése. Ennek része a minél szélesebb körű szakmai konszenzus megteremtésének szükségessége és igénye is. Az üléseken fölvetett témák, a bizottság által kidolgozott tudományos helyzetképek fontos részei a magyar nyelvstratégiának, azon belül is a helyesírásnak és a nyelvi tanácsadásnak.

3. A Magyar Nyelvi Bizottság jellegeből adódóan természetes és folyamatos kapcsolatban van az MTA egyes osztályaival. A különböző tudományterületekkel való kapcsolattartás intenzitása változó, a szükséglethez igazodik. A bizottságnak különösen szoros kapcsolata van az MTA Nyelvtudományi Intézete Nyelvművelő és Nyelvi Tanácsadó Osztályával, az ELTE Mai Magyar Nyelvi Tanszékével és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium keretében működő Földrajzinév-bizottsággal.

4. A bizottság helyesírási kérdésekben kialakított állásfoglalása közvetlenül hasznosult az MTA Nyelvtudományi Intézete Nyelvművelő Osztályának munkájában; az osztály tanácsadó-szolgálatának problémás kérdései pedig időről időre a bizottság elé kerültek. A bizottság tagjai közül

2007-ben is többen részt vettek a Magyar Terminológiai Tanács munkájában, illetve az országos középiskolai és felsőoktatási helyesírási versenyek szervezésében.

5. A bizottság tagjai nyelvészeti folyóiratok, periodikák szerkesztői. Magyar Nyelvőr: *Keszler Borbála*; Édes Anyanyelvünk: *Grétsy László*; Alkalmazott Nyelvtudomány, Beszédkutatás: *Gósy Mária*; Acta Linguistica Hungaricae: *Siptár Péter*; illetőleg szerkesztőbizottsági tagjai: *Adamikné Jászó Anna*, *Balázs Géza*, *Fábián Pál*, *Gósy Mária*, *Heltainé Nagy Erzsébet*, *Kemény Gábor*, *Tolcsvai Nagy Gábor*.

6. A bizottság tagjai révén szoros kapcsolatban van a Magyar Nyelvtudományi Társasággal. Többen vezető funkciót töltenek be, *Benkő Loránd*, *Gósy Mária*, *Keszler Borbála*, *Kiss Jenő*; mások tagként vesznek részt benne.

A Magyar Nyelvi Bizottság gazdája a Magyar Nyelvőr című folyóiratnak, amelynek szerkesztője és a szerkesztőbizottság tagjai valamennyien a bizottság tagjai. Felelős szerkesztő *Keszler Borbála*, a szerkesztőbizottság elnöke *Fábián Pál*, tagjai *Balázs Géza*, *Grétsy László*, *Heltainé Nagy Erzsébet*, *A. Jászó Anna*, *Kemény Gábor*, *Tolcsvai Nagy Gábor*. A folyóirat olvasható az interneten is, gondozója *Mártonfi Attila*, a bizottság állandó meghívottja. A folyóiraton keresztül a Magyar Nyelvi Bizottság fontos tudománypromótor és ismeretterjesztő szolgálatot végez.

A bizottság tagjai állandó kapcsolatban vannak a Magyarországi Alkalmazott Nyelvészek Egyesületével. *Gósy Mária*, a bizottság tagja 2007-ben is fő szervezője volt a Pszicholingvisztikai Nyári Egyetemnek és a Beszédkutatás 2007 konferenciának, amelyeken beszéd és helyesírás kapcsolatának számos részterülete megjelent. *Gósy Mária* az Országos Felsőoktatási Kazinczy Szépkiejtési Verseny elnöke is. A Magyar Nyelvi Bizottság hagyományosan támogató viszonyban van az Anyanyelvpolók Szövetségével, annak ifjúsági szervezeteivel. Több bizottsági tag a szövetség választmányának is tagja: *Grétsy László*, *Balázs Géza*, *Heltainé Nagy Erzsébet*. A szövetség folyóiratát, az Édes Anyanyelvünket a Magyar Nyelvi Bizottság támogatja. Az évente ötször megjelenő ismeretterjesztő folyóirat felelős szerkesztője *Grétsy László*, a szerkesztőbizottság tagjai *Balázs Géza* és *Kemény Gábor*, ugyancsak a bizottság tagjai. Többen a bizottsági tagok közül tagjai a Magyar Rádió Nyelvi Bizottságának (*Balázs Géza*, *Bencédy József*, *Deme László*, *Fábián Pál*, *Szathmári István*), valamint szerkesztői, illetőleg szereplői több rádiós és televíziós anyanyelvi műsornak: *Balázs Géza*, *Deme László*, *Fábián Pál*, *Grétsy László*.

7. A bizottsági tagjai folyamatosan részt vesznek a tudományos utánpótlás kinevelésében: a felsőfokú képzésben, a PhD-képzésben és az akadémiai fiatal kutatók támogatásában. A bizottsági tagok közül többen egyetemi és főiskolai tanszékvezető professzorok: *Adamikné Jászó Anna*, *Balázs Géza*, *Banczerowski Janusz*, *Gósy Mária*, *Kemény Gábor*, *Keszler Borbála*, *Kiss Jenő*, *Nyomárkay István*, *Tolcsvai Nagy Gábor*, *Zimányi Árpád*; docensek: *Antalné Szabó Ágnes*, *Heltainé Nagy Erzsébet*, *Minya Károly*, *Posgay Ildikó*; nyug. professzorok: *Bencédy József*, *Benkő Loránd*, *Grétsy László*, *Sebestyén Árpád*, *Szathmári István*. *Balázs Géza*, *Minya Károly*, *Zimányi Árpád* szervezik az évente sorra kerülő ifjú nyelvművelők és ifjú szemiotikusok konferenciáját, ezzel is szolgálva a tudományos utánpótlás ügyét.

8. 2007-ben a bizottság tagjai egyénileg több országban is képviselték a magyar nyelvkultúra ügyét, különös tekintettel a magyar nyelvűközösségekre. Így például *Posgay Ildikó* és *Heltainé Nagy Erzsébet* rendszeres munkakapcsolatban van a határon túli nyelvi irodákkal; többen részt vettek 2007-ben is a szerbia-montenegrói Adán megrendezett Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokon. A bizottság elnöke és tagjai nemzetközi tudományos szervezetek és intézmények munkájában vettek részt.

9. A Magyar Nyelvi Bizottság 2007-ben a bizottsági tagok aktív részvételével és eredményes közreműködésével, a megszokott működési rendben folytatta az előző években megkezdett szakmai munkáját, számos tudományos, oktatási és kulturális rendezvényen képviseltette magát. A bizottság – a lehetőségekhez képest – eredményes és sikeres tevékenységet folytatott.

A bizottság jegyzőkönyvei alapján összeállította:

Heltainé Nagy Erzsébet
a Magyar Nyelvi Bizottság titkára